

سرمقاله

ادامه از صفحه یک...

است؛ اما ظاهراً قرار است در پی فرایند بده‌بستان سیاسی با برخی ساتورهای تندرو مانند «تد کروز» متنی را منتشر کند که در آن حقوق دان‌هایش مدعی شده‌اند ایالات متحده نیز می‌تواند مانند دولت‌های باقی‌مانده در برجام به مکانیسم ماشه برای احیای قطع‌نامه‌های شورای امنیت روی بیاورد. در واقع، به نظر می‌رسد انتشار این «نظر حقوقی» بیشتر برای این باشد که دست تندروها برای جوسازی بازتر شود. یعنی بیش از این که این نظر قابلیت اجرا داشته باشد، یک لطف سیاسی به آن‌ها و یک نبرد دیگر در جنگ روانی علیه ایران است!اما «مکانیسم ماشه» که به عبارتی آخرین مرحله از فرایند حل اختلاف پیش‌بینی شده در برجام است، دقیقاً چه ساز و کاری است، چگونه و از سوی چه کسی ممکن است کلید بخورد، چه روند و تبعاتی خواهد داشت ؟

مکانیسم ماشه چیست؟

براساس بند ۳۷ توافق برجام، ساز و کار حل اختلاف که «مکانیسم ماشه» نیز خوانده می‌شود، به طورخودکار می‌تواند درنهایت تمام تحریم‌های بین‌المللی گذشته ایران را بار دیگر فعال کند. اگر هر یک از سه کشور اروپایی امضاکننده توافق اتمی (انگلیس، آلمان و فرانسه) به این نتیجه برسند که ایران این توافقی را نقض کرده، می‌توانند روند بررسی اختلاف را به جریان ببندازند که طرف مدتی کمتر از ۶۰روز این مسئله به شورای امنیت ارجاع داده خواهد شد.
ایران: استفاده از اهرم ماشه غیرقانونی است
اروپا تاکنون در برابر گام‌هایی که ایران در راستای کاهش تعهدات برداشته، به مکانیسم ماشه متوسل نشده است؛ اما تهدید کرده در صورت تداوم این روند ممکن است چنین کار ی انجام دهد. صرف بیان این تهدید، نشان می‌دهد که دولت‌های اروپایی تصور می‌کنند گام‌های ایران در صورت تداوم به‌عدم پایبندی اساسی ایران به برجام منتهی خواهد شد و آن‌ها در واکنش به این عدم پایبندی از حق توسل به مکانیسم ماشه برخوردارند. طبیعتاً، ایران معتقد است از نظر حقوقی آن‌ها چنین اجاز‌ه‌ای ندارند. به چند دلیل: نخست این که ایران معتقد است ساز و کار ماشه برای پیشگیری از نقض برجام از سسوی ایران طراحی شده است؛ یعنی این ساز و کار برای شرایطی طراحی شده که ایران آغازگر نقض برجام بوده باشد. حال این که از زمان نقض برجام طرف آمریکا در سال گذشته ناتوانی متعاقب دیگر دولت‌ها در تحقق تعهدات‌شان دیگر نمی‌توان ایران را آغازگر نقض این توافق‌نامه تلقی کرد. در واقع ایران معتقد است گام‌هایی که برداشته، نقض برجام محسوب نمی‌شود؛ بلکه اقداماتی هستند که او مجاز است در واکنش به نقض تعهدات طرف مقابل که در مساده ۳۶ به او داده شده اتخاذ کند. دوم این که ایران معتقد است مطابق متن برجام، طرف مقابل تنها موقعی می‌تواند از ساز و کار ماشه استفاده کند که معتقد باشد عملکرد ایران مصداق عدم پایبندی اساسی است. حال این که در شرایط کنونی، هیچ‌یک از دولت‌های باقی‌مانده در برجام نمی‌توانند باخمس نیت ادعا کند که معتقد به عدم پایبندی اساسی ایران هستند،درحالی‌که در عمل ایران تنها عضوی بوده که به تعهداتش پایبند مانده و دنبال اجرای تمام وکمال برجام از جانب همه‌افضای آن است.

اروپا از مکانیسم ماشه استفاده نمی‌کند

باوجود گام‌های کاهش تعهدات ایران و حساسیت فراینده به برنامه هسته‌ای از نگاه دیگر کشورها، آیا ممکن است بحث مکانیسم ماشه مطرح شود؟ هر چنما از نظر ایران راه‌اندازی مکانیسم ماشه از سوی اروپا اقدامی غیرقانونی است، اما احتمال دارد در صورت ادامه روند کاهش تعهدات از سوی تهران، اروپا دست به چنین کاری نزند. هرچقدر احتمال حل و فصل مسالمت‌آمیز و دیپلماتیک مناقشات کمتر شود، احتمال توسل اروپا به مکانیسم ماشه نیز بیشتر می‌شود. اما اروپا فعلاً به چند دلیل از توسل به مکانیسم ماشه خودداری می‌کند: نخست این که فسخ برجام کم‌اکن یک ضرر به امنیتی و لطمه حیثیتی به اروپاست و مادمی که روزنه‌های دیپلماسی باز است و این احتمال وجود دارد که یکی از ابتکارات دیپلماتیک در سطح منطقه یا در سطح بین‌المللی به بار بنشیند اروپا ترجیح می‌دهد از اتخاذ اقدامی که باعث از بین رفتن برجام شود، خودداری کند. امروز در کنار ابتکار عمل دولت‌هایی مانند ژاپن، طرح‌هایی مانند «طرح صلح هرمز» نیز روی میز است و باوجود این چنین‌ها در برآورد کلی حفظ برجام برای دولت‌های اروپایی و هر آنکه دغدغه صلح، ثبات و امنیت بین‌المللی را دارد هم‌چون معقول‌ترین انتخاب است. دوم این که خطرقرمزهای ایران به خوبی به اروپا تفهیم شده و اروپا می‌داند در صورت احیای قطع‌نامه‌های شورای امنیت، به احتمال زیاد ایران نیز در دکترین هسته‌ای خود، در پایبندی خود به معاهدات بین‌المللی عدم اشاعه (مانند معاهده ان‌بی‌تی) و در رویکرد خود در قبال مقوله همکاری و مذاکره در چارچوب رژیم‌های حقوقی فعلی، به صورت جدی تجدیدنظر خواهد کرد اگر امروز دکنترین هسته‌ای ایران متکی به اصول «شفافیت»، «همکاری» و «پایبندی به رژیم عدم اشاعه» است، چه بسا در صورت احیای قطع‌نامه‌های شورای امنیت، دکنترین هسته‌ای ایران نیز به چیزی مانند «دکنترین ابهام استراتژیک» شباهت پیدا کند! اگر پایبندی ایران به قراردادی چندجانبه و تلاش برای بهره‌برداری از ظرفیت‌های آن برای ترغیب سایرین به اجرای یک قطع‌نامه شورای امنیت، باز هم منجر به تنبیه ایران از سوی همان شورای امنیت شود، سیاست چند دهه گذشته ایران در قبال موضوع هسته‌ای چندشوش تحولات ناخوشایندی خواهد شد.

با آزرده‌گی، مشکل کشور حل نمی‌شود

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: یکی از مسائلی که کشور با آن درگیر است، تنازعات سیاسی بلاوجه بوده که فرهیختگان، اساتید و زحمت‌کشان را آزرده می‌کند. اگر نیروهای مستعد کشور در کنار هم باشند امیدواری برای حل مسائل بیشتر می‌شود؛ از آن طرف اگر زمان صرف سایش‌ها و کوبیدن یکدیگر و تهمت‌زدن شود، با این آزرده‌گی‌ها مشکلات حل نشده و به سعادت کشور لطمه وارد می‌شود. ما برای حل مشکلات تجربیات مختلفی داریم خیلی حرف‌ها را نحلّه‌های سیاسی می‌زنند و همه هم راه‌حل‌های سیاسی مشابهی دارند منتها می‌گویند ما باید آن را انجام دهیم! شما انجام دهید اما دیگران را تخریب نکنید.

سرمقاله

راحیل رحمانی / گروه سیاست
Rahil.Rahmani@gmail.com

شمارش معکوس تا پایان چهارمین مهلت ۶۰روزه ایران به طرف‌های برجامی و ورود به گام پنجم کاهش تعهدات برجامی شروع شده است. اگر ادعای «رورتز» درست باشد که طرف‌های اروپایی درباره نوع عملیاتی کردن مکانیسم ماشه به توافق رسیده‌اند و تنها منتظر گام‌های بعدی ایران در کاهش تعهدات هستند، آن وقت باید منتظر روزهای تلخ‌تری برای توافق هسته‌ای باشیم؛ توافقی که به نظر می‌رسد جازسم و سایه‌ای از آن باقی نمانده است. در اولین روز زمستان، دبیر شورای عالی امنیت ملی، در واکنش به درخواست وزیرخارجه انگلیس برای مقابله با گام‌های کاهشی ایران تأکید کرد: اگر اروپا هم‌چنان به انجام تعهدات خود پایبند نباشد، ایران گام پنجم کاهش تعهدات برجامی خود را خواهد داشت. درپایان «علی ششمانی»، در این باره اضافه کرد: «نوع رفتار اروپایی‌ها هم‌چون ماه‌های گذشته تحرك خاصی نداشته است و گشایشی در انجام تعهدات آن‌ها دیده نمی‌شود. اروپا هم‌چنان به گفتار درمانی ادامه داده و به جای اجرای یازده بندی که سال گذشته متعهد شده بود، یا حتی خواسته حداقلی ایران برای فروش نفت و بازگشت پول آن، تنها به حمایت لفظی از برجام ادامه می‌دهد؛ با این تفاوت که به تازگی با نزدیک شدن به موعد گام پنجم، گستاخ‌تر از گذشته تهدید راهم چاشنی لفاظی‌های خود کرده است و از فعال شدن احتمالی مکانیزم ماشه در

برجام سخن می‌گوید؛ مکانیزمی که در صورت اجرا و انجام مراحل آن منجر به تهدید تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل علیه ایران خواهد شد.» برداشتن گام پنجم، هشداري است که طی روزهای گذشته علاوه بر شخماني، روانچی و عراقچی نیز تکرار کرده‌اند. ضمن این که هنوز مشخص نیست، ولی آن‌طور که برخی رسانه‌ها نوشته‌اند، می‌توان احتمال داد که گام بعدی ایران یکی از گزینه‌های نصب

مقابل، احتمال خروج ایران از برجام وجود خواهد داشت. پیش از این پیش‌بینی شده بود که احتمالاً گام بعدی ایران، خاتمه برجام خواهد بود؛ اما به نظر می‌رسد ایران نیز منتظر گام‌های اروپاست و نمی‌خواهد مهر مرگ برجام را به نام خود امضا کند. این که گام پنجم ایران دقیقاً چه خواهد بود همچنان مشخص نیست، ولی آن‌طور که برخی رفه همه تحریم‌ها و اجرای کامل برجام از سوی همه طرف‌ها که یک بازی برد-بردا

با لباس کهنه بین مردم رفتن، کار مردمی است؟

هاشمی طبا، در مصاحبه‌ای گفت: مصداق عینی دیدگاه سطحی‌نگرو عوام‌فریبانه همین وضعیتی است که امروز کشور با آن دست به گریبان است. برخی خیال می‌کنند اگر لباس ساده به تن کنند، مردمی‌شده‌اند. بینی و بین‌اله کجای این کار مردمی است؟ آیا وقت آن نرسیده که حب‌ونیض‌ها کنار گذاشته شود و نفس‌اماره را مهیار کنند تا به چشم دل ببینند با زندگی و اعتقاد میلیون‌ها ایرانی چه کردند؟ جمعیت کشور بیش از ۸۳میلیون نفر است و این آقایان حداکثر بین درصد کوچکی از مردم محبوبیت دارند؛ پس بقیه مردم چه می‌شوند؟ مردمی بودن یعنی رئیس‌جمهور تصمیمی برای مردم بگیرد که آینده آنان را بهبود دهد.

سیاست

گام بعدی کاهش تعهدات برجامی در راه است

گام پنجم و گمانه‌های آخر!

عکس: رویترز

حدود یازده هزار سانتریفیوژ IR-۱ و بیش از ۸۰۰۰ سانتریفیوژ IR-۲M که می‌تواند ظرفیت غنی‌سازی را از حالت فعلی به سه برابر افزایش دهد یا افزایش غنی‌سازی به ۲۰ درصد، نیز کنار گذاشتن اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی باشد. گزینه ایران برای بازگشت از کاهش تعهدات، همانی است که بارها تکرار کرده است؛ رفع همه تحریم‌ها و اجرای کامل برجام از منطقه‌ای است! سفر به ژاپن گفت، مصمم است تحریم‌ها را از طریق مذاکره رفع کند. اما واکنش اروپا به تبادل ایران و آمریکا و تعامل ایران و ژاپن چیست؟ اروپایی‌ها و درمدر آن‌ها فرانسوی‌ها، این روزها چرخشی در جهت‌ای نسبت به چندماهه قبل در رابطه با ایران دارند؛ چرخشی که ایران را به سمت گام‌های بعدی سوق می‌دهد. در چنین شرايطی، گام پنجم، گزینه‌ای منطقی است!

به‌ویژه تجاری و اقتصادی تلاش کنیم. وزیر خارجه هند با اشاره به اینکه ایران و هند می‌توانند همکاری‌های فیما بین را گسترش دهند، بر ضرورت تلاش در راستای ارتقای همکاری بخش‌های دولتی و خصوصی دو کشور تأکید کرد. جایشانکار، با بیان اینکه توسعه روابط بانک‌های ایران و هند در گسترش مناسبات و همکاری‌های تجاری و اقتصادی فیما بین حایز اهمیت است، افزود: خوشبختانه امروز همکاری‌های ایران و هند در منطقه چهارپار به خوبی در حال انجام است و باید در راستای تسریع در اجرای پروژه‌ها در این منطقه تلاش کنیم.

«اسما ابد» همسر رئیس‌جمهور سوریه در مدرسه مسیحیان ارمنی در شهر «ملیحجه» واقع در حومه دمشق پایتخت سوریه حضور یافت.

پشت مخالفت با FATF هیچ منطقی نیست

یک عضو فراکسیون امید مجلس تأکید کرد که مخالفان پیوستن به FATF منطقی پشت مخالفت خود ندارد و در صورت نپذیرفتن لوابج مرتبط با FATF شرایط کشور سخت‌تر می‌شود. «هاشم‌زایی» با اشاره به رو به پايان بودن مهلت FATF به ایران بیان کرد: پس از ۴۰سال سابقه کار در مسئولیت‌های مختلف در دوران بعداز انقلاب، امروز به‌عنوان فردی که منافع ملی برایم حایز اهمیت است با شنیدن نظرات مخالفان پیوستن به FATF گیج شده‌ام و نمی‌دانم آن‌ها به دنبال چه هستند. وی اظهار کرد: هیچ منطقی پشت مخالفت مخالفان پیوستن به FATF وجود ندارد؛ چراکه اگر منطقی وجود داشت می‌توانستند ما را قانع کنند.

سیاست

غیرمحرمانه‌ها

ماجرای عجیب ممنوع کردن چلوکباب برگ در خراسان!

«هاشم‌زایی» مسن‌ترین نماینده حاضر در مجلس شورای و عضو فراکسیون امید، می‌گوید: در سال ۶۰ معاون سیاسی-امنیتی استاندار خراسان بودم، به همراه کارشناسان و امور اجتماعی به این نتیجه رسیدیم که چلوکباب برگ را در خراسان ممنوع کنیم. با این استدلال که پول داران چلوکباب برگ و مستضعفان اشغال‌گوشت مصرف می‌کنند!

سردار حاجی‌زاده سالم است

روز گذشته برخی رسانه‌های عربی مدعی شدند که سردار حاجی‌زاده در سوریه به شهادت رسیده است. این رسانه‌ها مدعی شده بودند فرمانده نیروی هوافضای سپاه در حمله هوشرکی یک‌شنبه شب اسرائیل به سوریه، به شهادت رسیده است. به دنبال این شایعه، باشگاه خبرنگاران وابسته به صداوسپما نوشت: پس از پیگیری‌ها مشخص شد که خبر به شهادت رسیدن سردار سرتیپ پاسدار امیرعلی حاجی‌زاده، فرمانده نیروی هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی صحت ندارد و وی در سلامتی کامل به سر می‌برد.

مذهبی‌ها تاکنون نمی‌رقصدند

«ماکرون» در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل به روحانی گفته است: «برای رقص تاگو، دو نفر لازم است». اما با پاسخ محکم او مواجه شده است. نشریه فرانسوی «لوپوند» نوشت: دولت فرانسه به این نتیجه رسیده که تلاش‌های برای وساطت میان واشنگتن و تهران با شکست روبرو و ششده است. پاریس از کارت‌های لازم برای اثرگذاری بر دو طرف برخوردار نبود. یک فضای دو تا سه ماهه از تابستان تا نیمه نوامبر وجود داشت. این فضا اکنون بسته شده است. ماکرون به «روحانی» گفته است: «برای رقص تاگو، دو نفر لازم است» و پاسخ شنیده است که «مذهبی‌ها تاگو نمی‌رقصدند».

دلواپسی‌های الهام

وزیر دادگستری دولت محمود احمدی‌نژاد، در واکنش به یخ زدن دو برادر نوجوان کول‌بر و رد صلاحیت شدن سعید زبیاکام، در توتیتی با هشتگ‌های کوله‌بری، عدالت‌طلبی و سوءشهرت نوشت: «۱. دو برادر نوجوان که کوله‌بری می‌کردند، از سرمای کوستان یخ زدند! ۲. سعید زبیاکام که سال‌هاست شهرت به عدالت‌طلبی دارد و دانشجویان عدالت‌خواه گرد جمع شده‌اند، به دلیل سوءشهرت توسط هیئت اجرایی رد صلاحیت شد! به نظر شما این دو واقعه به هم هیچ ربطی ندارند؟ کاش هر دو خبر دروغ می‌بود!»

نسل جدید اصول‌گراها خطرناک است!

دبیر کل حزب ندای ایرانیان گفت: اصول‌گرایان قربانی غرور تاریخی خود شدند. مرحوم عسگر اولادی، آدم واقع‌بین و شریفی بود؛ اما خصلتی داشت و می‌گفت: مردم به ما رو آورده‌اند و به ما اعتماد دارند و هر که را ما انتخاب کنیم می‌آید. سیر این موضوع با ایشان تماس گرفتم و گفتم: شما به خانه طرف رفته‌اید و گفته‌اید بیاید برای خبرگان رهبری. طرف را از خانه‌اش بیرون کشیدید، با اهل این کارها نیست، اصل کار مراجع کشور است. گفت: «خواهیم دید آقا صادق مردم به علما احترام می‌گذارند... ما امانی مردم هستیم، اتفاقا همین هم شد. یعنی طرف در تهران در انتخابات یک‌میلیون و خورده‌ای رأی آورد. می‌خواهم به شما بگویم که این نگاه دیگر جواب نمی‌دهد... نسل جدید اصول‌گرایان تهدید جدی اصول‌گرایان هستند.»

عطا آمد؛ عطا نیامد

ضدونیض‌هایی درخصوص ورود «مهاجرانی» به کشور در برخی رسانه‌ها منتشر شد. ایلنا نوشت: کانال اعتماد آنلاین آورده است: گفته می‌شود مهاجرانی وزیر ارشاد دولت اصلاحات که سال‌ها در لندن زندگی می‌کرد به ایران بازگشته است. ساعتی بعد اما «جمیله‌کبیر» در اینستاگرامش خبر ورود همسرش به ایران را تکذیب کرد و نوشت: دوستان و آشنایان درباره خبر بازگشت مهاجرانی به ایران سؤال می‌کنند. خبر صحت ندارد؛ همین.

در آستانه آغاز سال نو میلادی مراسم گرامی‌داشت شهدای ارمنه، با حضور امیر سرلشکر «موسوی» فرمانده کل ارتش جمهوری اسلامی ایران و اسقف اعظم «سبوه سرکیسیان» شامگاه در تالار ایوان شمس برگزار شد.